

vens § 88, da behøver jeg i saa Henseende kun at bemærke, at det nærmest forterer under et andet Ministerium end mit at tage Initiativet til de Lovbestemmelser, som maatte være fornødne til at udvide Næringsfriheden, til at opheve de Indskrænkninger i den frie og lige Afgang til Erhverv, som kunne ophæves uden Tilfidsættelse af det almene Vel; jeg troer derfor ikke, at jeg fra mit Standpunkt bør gaae ind paa, hvad der i saa Henseende er skeet, og hvad der kan ventes at ville skee.

Eskhærning: Den ærede Minister henviser saa ideligt til Medlemmernes Ret til at benytte Initiativet, at man skulde troe, han havde aldeles opgivet sit Initiativ (Hør); dersom jeg ikke tidligere havde den Tro, saa har jeg nu faaet den Overbeviisning; men den ærede Minister vil dog vistnok indrømme, at det er langt vanskeligere for mig end for ham at bringe et Lovforslag frem, som gaaer ud paa at forandre og affkaffe de tidligere Bestemmelser, der ikke svare til Grundloven, og det er noget nær netop noget af det, hvorfor den ærede Minister har den Plads, han har og er betalt for (Hør!). Dersom det ikke skulde være Justitsministerens Hverv, wie at undersøge, hvilke af de hidtil bestaaende Love der maatte staae i en saadan Strid med Grundloven, at de ved Lov maae haves eller forandres, uden at vente, indtil Domstolene have dømt Folk, fordi han ikke har gjort det, saa veed jeg virkelig ikke, hvem der har det Hverv, og saa veed jeg virkelig ikke, hvilket Hverv den ærede Minister har som Justitsminister (Bravo fra Tilhørerpladsen. Formanden ringer). Vi komme nu til de forskellige Punkter, der ere under Dmtale, og derved maa jeg da bekfende en Feil, som er en væsentlig Feil fra min Side, nemlig at jeg i det 3die Spørgsmaal ved en Feiltagelse har skrevet § 88 istedetfor § 85, hvorfor jeg ogsaa strax fra det første Dieblik af har taget § 85 med som en af de vigtigste af de Paragrapher, der her foreligger. Jeg kan ikke bebrejde Justitsministeren, at han ikke er gaaet ind derpaa — det er ham ogsaa beqvemest, at den bliver udenfor — men i Forhandlingen kan jeg ikke blive udenfor denne Paragraph, thi om den dreier det sig væsentligt. Det er ganske vist, at i det

Tilfælde, som foreligger, kan Justitsministeren ikke være opfordret til at udtale nogen Mening, som i nogensomhelst Henseende kunde indeholde en Dom, over Domstolenes Virksomhed, men det er heller ikke det, hvorom der her er Spørgsmaal; Spørgsmaalet er: er den Maade, hvorpaa man her anseer sig opfordret og berettiget til ved Domstolene at afgive og behandle saadanne Kjendelser, beqvem og rigtig, for at den virkelig, som Grundloven forudsætter, med Lethed og Nytte kan blive anvendt? Derom kan man, uden at træde Domstolene for nær, i dette Tilfælde meget godt udtale sig; jeg vil anerkende, at den Kjendelse, som er fældet, saavel kan være rigtig som urigtig; jeg vilde lade, som om jeg ikke havde seet den, for ikke at behøve at fælde nogen Dom om den, men Spørgsmaalet er: hvorvidt kan en Kjendelse af den Art appelleres, uden at man har en lettet Afgang til at vide, hvad der er foregaaet, og hvad der har motiveret Kjendelsen? og saa Meget vil jeg sige, at Kjendskab til disse foregaaende Forhør og Undersøgelser have de Bedkommende ikke kunnet faae (Hør!). Jeg troer meget gjerne, at det med Rette er blevet nægtet dem, og at det mulig vilde have været rigtigt gjort af dem, om de havde henvendt sig til en Sagsfører, for at faae undersøgt, om denne Kjendelse kunde bestaae sin Prøve eller ikke; men jeg troer derhos, at det er en Feil i et Land, hvor Enhver er berettiget til at være sin egen Sagsfører, at kun en Sagsfører som Mellemmand har Afgang til at see disse Protocoller, og de Bedkommende kun gjennem ham lære at kende, hvorledes deres Stilling er, og hvad de grumme lidt vide, hvilken Vei de have at slaage ind paa, for at faae en saadan Kjendelse nøiere prøvet. Det maa man vel lægge Mærke til; thi herpaa beroer for en stor Deel den hele Opsatning af denne Sag. Hidtil dags har den inquisitoriske Maade at behandle enhver Sag paa været den fremherskende; da var det Fængsel og vedvarende Fængsel, som kom til Anvendelse; men man maa naturligtvis antage — thi ellers vilde Bestemmelsen i Grundlovens § 85 jo være en Daarsskab — at man har til Hensigt for Fremtiden at bringe hele Rettergangsmaaden ind paa en anden Vei, hvor man ikke gaaer